

Krčka biskupija – otoci žude za njegovim naukom, autori tekstova: Franjo VELČIĆ, Ivan MILOVČIĆ, Anton TAMARUT, Anton ŠULJIĆ, Petar TRINAJSTIĆ, autor fotografija Petar TRINAJSTIĆ, Krk – Biskupija Krk, Krk, 2009., 320 str.

U povodu velikog jubileja – 1700 godina mučeništva sv. Kvirina, siscijskog biskupa i sarijskog mučenika – Biskupija Krk objavila je 2009. u čast svojem nebeskom zaštitniku veliku foto-monografiju naslovljenu: *Krčka biskupija – otoci žude za njegovim naukom*. Tekstualni dio monografije potpisuju sljedeći autori: Franjo Velčić, Ivan Milovčić, Anton Tamarut, Anton Šuljić i Petar Trinajstić dok Urednički odbor monografije čine: Franjo Velčić (predsjednik), Anton Tamarut, Ivan Milovčić i Petar Trinajstić, koji je ujedno autor svih fotografija, tvorac koncepta i oblikovanja ove monografije. Monografije ima ukupno 320 stranica velikog formata (30 cm) u tvrdom uvezu s omotom.

Valja se prisjetiti da prethodnicom ove monografije s pravom možemo držati knjižicu iz 2002. godine Franje Velčića (autor teksta) i Petra Trinajstića (autor koncepta i fotografija) *Krčka biskupija danas i u prošlosti – Dioecesis Veglensis* u izdanju Biskupskog ordinarijata Krk (usp. prikaz objavljen u *Croatica christiana periodica*, god. XXVIII, br. 54, Zagreb, 2004., str. 195-196).

Knjiga koju ovdje predstavljamo u svojem podnaslovu nosi citat iz Biblije, iz Knjige proroka Izaije, odnosno iz prvog dijela Prve pjesme o Sluzi Jahvinu (Iz 42,4): *Otoci žude za njegovim naukom*.

Na početku monografije nalazi se nadahnut predgovor krčkog biskupa mons. Valtera Župana u kojem se ističe da knjiga »koju imate u rukama pokušaj je govora o velikom bogatstvu prošlosti iz koje se mogu crpsti nadahnuća za budućnost. Dovoljno je prelistati njezine stranice i prepustit se priči fotografija...« No, prije fotografija nalazi se niz kvalitetnih eseja koji započinje dr. sc. Franjo Velčić, profesor Teologije u Rijeci, sintezom spoznaja o crkvenoj povijesti promatranog područja radom »Povijesno-zemljopisni pregled Krčke biskupije« (7-15). Tu su prikazani najvažniji momenti iz povijesti Krčke biskupije, odnosno crkvenog područja koje se u prošlosti sastojalo od tri biskupije: Krčke, Rapske i Osorske. Stoga se u njezinim granicama od 1828. nalaze otok Krk, Rab, dio Paga, Cres, Lošinj, Ilovik (Sv. Petar), Susak, Unije, Male i Vele Srakane te niz manjih otočića, škoja i hridi.

Mr. sc. Ivan Milovčić, predavač na Teologiji u Rijeci, u svojem tekstu »Liturgija i život puka. Prošlost kao zalag budućnosti« (17-23), predstavlja temeljne odrednice života vjernika te otočne biskupije, naglašavajući da je Crkva/crkva u svim razvojnim fazama toga prostora imala središnje mjesto. Staroslavenska liturgija upravo na Krku ima duboke korijene te je uza se vezala i mnoge druge aktivnosti puka – od crkvenog pjevanja do udruživanja u bratovštine i dr. – ali i u svagdanjem životu. U radu je priložena u cijelosti i vrbnička *Pojubica*.

Dr. sc. Anton Tamarut, profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, tekstom *Otoci žude za njegovim naukom* (Iz 42,4) donosi »Obrise kršćanskog života u Krčkoj biskupiji« (25-30). To se područje odlikuje brojnim svećeničkim i redovničkim zvanjima te ovdje »posebno upada u oči bratska povezanost i plodna duhovna suradnja između biskupijskih svećenika i redovnika«. Potom su predstavljeni i drugi važni segmenti vjer-

ničkog života – župa kao zajednica, kult mučenika, euharistijski kongresi, marijanska sve-tišta, bratovštine i druge organizacije, *Pokret za život* itd. Na koncu je s pravom izrečeno kako »ne smijemo sumnjati da i na početku trećeg tisućljeća *otoci žude za njegovim naukom* (Iz 42,4)«.

Prof. Anton Šuljić, književnik i urednik u Kršćanskoj sadašnjosti, donosi »Skicu za čitanje kulturnoga i umjetničkog blaga Krčke biskupije« (32-35). Riječ je o eseju na tragu Branka Fučića, ali s izrazitim autorskim pečatom, tj. putopisnoj šetnji kroz sakralnu umjetnost područja negdašnjih biskupija u Krku, Rabu i Osoru. U njemu se u osnovnim crtama iznosi pred čitatelje sve ono najbolje, izvorno, baštinjeno od ranog kršćanstva do naših dana. Autor je prema vlastitim istraživanjima ustanovio da na promatranom području postoji cijeli niz materijalnoga i nematerijalnoga kulturnog blaga.

Fotograf Petar Trinajstić u tekstu »Kušnja sadašnjosti i optimizam budućnosti« (37-39) progovara zapravo teološkim rječnikom o nekim bitnim momentima kršćanstva. Svoj rad zaključuje kako fotografije »sa stranica ove knjige uvjerljivo svjedoče o ljepoti krajolika i svakodnevnom raznolikom i angažiranom vjerskom životu Krčke biskupije kroz crkvenu godinu ne samo kao izazovni spomen, tradicija, običaj ili folklor, nego kao uvjerljivo svjedočanstvo vjere i djelotvorne zauzetosti odanih vjernika koji kušnji sadašnjosti svjedoče da su ljudi optimizma usmjereni na autentične evanđeoske vrijednosti koje životu daju smisao«.

Nakon tekstualnog dijela slijedi gotovo 280 stranica kvalitetnih fotografija u boji Petra Trinajstića, koje se nalaze u bloku pod naslovom »Fiat lux – Neka bude svjetlost. Svjetlo-pisi iz baštine i života Krčke biskupije«. Svakako je pohvalno da je ova luksuzna foto-monografija, inače tiskana u riječkoj tiskari Zambelli, dobila i svoje englesko izdanje: *The Diocese of Krk: the isles shall wait for his teachings* (authors Franjo Velčić, Ivan Milovčić, Anton Tamarut, Anton Šuljić, Petar Trinajstić, photographer Petar Trinajstić, translation into English Margaret Casman-Vuko, Miroslav Vuko, Krk – Biskupija Krk, Krk, 2009.).

Tomislav Galović

Czriquenicza 1412: život i umjetnost Vinodola u doba pavlina: katalog izložbe,
ur. Nina KUDIŠ, Muzej Grada Crikvenice, Crikvenica, 2012., 252 str.

Muzej Grada Crikvenice u suradnji s Pomorskim i povijesnim muzejom Hrvatskog primorja u Rijeci, Sveučilištem u Rijeci, odnosno Odsjekom za povijest umjetnosti na tamošnjem Filozofskom fakultetu te uz sudjelovanje Riječke nadbiskupije, organizirao je izložbu u prigodi 600. obljetnice prvog pisanog spomena imena grada Crikvenice u darovnici kneza Nikole IV. Frankapana pavlinima, sačuvanoj u latinskom prijepisu iz 18. stoljeća. Koordinatorica projekta je Irena Jurić, ravnateljica Muzeja Grada Crikvenice. Urednica prigodnog kataloga monografije je dr. sc. Nina Kudiš, redovita profesorica Filozofskog fakulteta u Rijeci, a osim njezina priloga u njemu su objavljeni prilozi još devetero autora. Katalog započinje predgovorima koje su napisali: Damir Rukavina, dipl. ing., gradonačelnik Grada Crikvenice; mons. dr. Ivan Devčić, riječki nadbiskup i metropolit; Margita